

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 9Co/5/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2218203425
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Renáta Gavalcová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2218203425.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu: Mgr. Renáta Gavalcová a sudcov: JUDr. Martin Holíč a JUDr. Bibiána Ťažiarová, v právnej veci žalobcu: GYÖR-SZOL Zrt., Orgona u. 10, 9024 Győr, Maďarsko, zastúpeného Advokátskou kanceláriou Zárecký Zeman, so sídlom v Bratislave, Medená 18, proti žalovanej: K. T., nar. XX.X.XXXX, bytom J. U., G. V. XXXX/XX, zastúpenej advokátom: JUDr. Juraj Czirfusz, AK so sídlom Dunajská Streda, Hlavná 48, o zaplatenie sumy 86,86 eur, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 18. septembra 2019, č.k. 20C/23/2018-94 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **r u š í a** vec mu v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie vo výroku I. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 86,86 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku, keď vo výroku II. rozhodol, že žalobca má nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100%.

2. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil použitím ustanovenia § 151 ods. 1 CSP, § 3 ods. 1 všeobecného záväzného nariadenia Mesta Győr č. 17/2013, § 9/d ods. 3 Maďarského cestného zákona zákon č. I. z roku 1988, § 15/c ods. 1 a 2, § 9 ods. 6, § 15/c ods. 1, 2 citovaného zákona, § 15/d ods. 1 až 4 cit. zákona, § 262 ods. 1, § 255 ods. 1 CSP.

3. Vecne svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca je obchodnou spoločnosťou registrovanou na území iného štátu a preto v danom spore ide o vzťah s tzv. „cudzím prvkom.“ Na občianske a obchodné veci medzi príslušníkmi členských štátov Európskej únie sa uplatňuje Nariadenie Európskeho Parlamentu a Rady (ES) č. 1215/2012 z 12.12.2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Brusel Ia, Brusel I bis), podľa ktorého sa osoby s bydliskom na území členského štátu bez ohľadu na ich štátne občianstvo žalujú na súdoch tohto členského štátu (viď Čl. 1 ods. 1 v spojení s Čl. 4 ods. 1 nariadenia). Žalobca odôvodnil svoj nárok tým, že v zmysle maďarského Cestného zákona zakladá parkovanie vozidiel na miestach, ktoré sú vo vlastníctve miestnej samosprávy, občianskoprávnou zmluvu medzi užívateľom miesta a miestnou samosprávou (§ 9/D ods. 3 zákona). Na situácie, v ktorých dochádza k stretu rôznych právnych poriadkov pri zmluvných záväzkoch v občianskych a obchodných veciach, sa pri určení rozhodného práva (t.j. práva, podľa ktorého sa bude vec posudzovať) uplatňuje Nariadenie Európskeho Parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 zo 17.6.2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (Rím I; viď Čl. 1 ods. 1 nariadenia). Podľa Čl. 4 ods. 1 písm. b/ tohto nariadenia sa zmluva o poskytovaní služieb spravuje právnym poriadkom krajiny obvyklého pobytu poskytovateľa služieb, v tomto prípade právnym poriadkom maďarským. Žalobca je zahraničná právnická osoba (registrovaná v Maďarsku), ktorá na základe zmluvy s miestnou samosprávou mesta Győr prevádzkuje v tomto meste platené parkovacie miesta. Žalovaný bol k 13.6.2018 prevádzkovateľom motorového vozidla s EČV DS481AH, evidovaného na území Slovenskej republiky. Žalobca v tento

deň vykonal kontrolu platenia parkovného na parkovisku na ulici Árpád 34, kde bolo uvedené vozidlo zaparkované bez toho, aby malo na viditeľnom mieste umiestnené potvrdenie o zaplatení parkovného. Žalobca preto za ľavý predný stierač vozidla umiestnil výzvu na zaplatenie parkovného; parkovné ani napriek tomu uhradené nebolo. Uvedené tvrdenia žalobcu žalovaný výslovne nepoprel, niektoré z nich len spochybnil, preto ich súd nepovažoval za sporné aj s ohľadom na ďalej uvedené skutočnosti. Tvrdenia žalovaného, že žalobca nepreukázal prítomnosť jeho vozidla v daný deň na predmetnom parkovisku ani umiestnenie výzvy na vozidle, nijako neobstoja; na jednej z predložených fotografií je totiž vozidlo žalovaného odfotené zozadu tak, že je čitateľné jeho EČV, pričom na pozadí v pravom hornom rohu fotografie je čiastočný záber obchodnej prevádzky vrátane jej označenia - čitateľné sú písmená „CENTRUM ES HA“. Podľa satelitnej snímky adresy parkoviska ide o prevádzku „GEERS HALLÁSCENTRUM ÉS HALLÓKÉSZÜLÉK SZAKÜZLET“ (biely nápis na zelenom pozadí), ktorá sa nachádzala cez ulicu po pravej strane vozidla žalovaného. Rovnako je zrejmé, že na vozidlo žalovaného bola umiestnená výzva na zaplatenie parkovného, čo vyplýva z ďalšej fotografie. Pre úplnosť sa žiada dodať, že ak by aj žalovaný skutočne v daný deň vozidlo poskytol na užívanie inej osobe (čo nijako nepreukázal), jeho tvrdenie o neprítomnosti vozidla na parkovisku by nebolo spôsobilé spochybniť dôkazy predložené žalobcom, nakoľko žalovaný by nemohol s istotou vedieť, či táto osoba vozidlo na parkovisku neodstavila. Súd mal za preukázané, že motorové vozidlo žalovaného parkovalo na žalobcom prevádzkovanom parkovisku tak, ako je uvedené v žalobe, čím došlo k uzatvoreniu občianskoprávnej zmluvy medzi užívateľom parkovacieho miesta a miestnou samosprávou. Z tejto zmluvy (zmluvného vzťahu) užívateľovi parkovacieho miesta (bez ohľadu na to, či ním bol v danom čase žalovaný alebo iná osoba, ktorej by prípadne umožnil vozidlo užívať; porovnaj § 9/D maďarského Cestného zákona) vyplývala povinnosť zaplatiť parkovné v zmysle ustanovení citovaných právnych predpisov, ktorá napriek výzve žalobcu splnená nebola. Keďže žalobca v rámci svojich možností objektívne nemohol postupovať tak, ako predpokladá maďarský cestný zákon (zaslanie výzvy poštou alebo iným preukázateľným spôsobom žalovanému) z dôvodu, ktorý sám nemohol ovplyvniť (žalovaný je štátnym príslušníkom iného štátu (SR), ktorého právna úprava neumožňuje poskytovať súkromným subjektom údaje z evidencie motorových vozidiel), jeho jedinou možnosťou bolo podanie žaloby na miestne príslušný súd v mieste bydliska/sídla žalovaného, čím bolo podľa názoru súdu zaslanie oznámenia kvalifikovane nahradené. Tu súd dáva do pozornosti žalovaného, že zatiaľ čo ustanovenie § 9/D maďarského Cestného zákona používa termín „užívateľ“ (viď vyššie), ustanovenie § 15/D ods. 1 zákona ukladá povinnosť vyzvať na zaplatenie poplatkov už „prevádzkovateľa“ vozidla, ktorým žalovaný v danom čase (podľa súdu priamo dostupných údajov) nepochybne bol; je teda daná jeho zodpovednosť za zaplatenie poplatkov. V tejto súvislosti sa žiada uviesť, že maďarská právna úprava pravdepodobne buď s ohľadom na dátum svojho vzniku (r. 1988), alebo s ohľadom na miestnu rozdielnosť narábania s údajmi dopravnej evidencie zrejme nepočítala s cezhraničnými spormi tohto druhu, čo návštevníci Maďarska z okolitých krajín vedia a túto skutočnosť aj podľa vlastnej znalosti súdu zneužívajú vo svoj prospech. Vzhľadom na uvedené súd považoval žalobu za dôvodnú v celom rozsahu; preto jej vyhovel. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd podľa § 262 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 CSP z dôvodu plného úspechu žalobcu vo veci.

4. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala odvolanie žalovaná a to v celom rozsahu a žiadala, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, alternatívne aby zmenil tak, že žalobu v celom rozsahu zamietne a to z dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) Civilného sporového poriadku. Žalovaná v odvolaní namieta nesprávne skutkové zistenia súdu prvej inštancie uvedené v odseku 10 odôvodnenia rozsudku, keď nesúhlasí s týmito konštatovaniami súdu, nakoľko osoba, ktorá dňa 13.06.2018 predmetné vozidlo žalovanej užívala, odstavenie vozidla na žalobcom označenom mieste a čase popiera. Konštatovanie o tom, že výzva na zaplatenie parkovného bola umiestnená na vozidlo žalovanej tiež neobstoja, nakoľko táto skutočnosť nevyplýva ani zo žalobcom predloženej fotodokumentácie. Tam odfotené čelné sklo s uloženou obálkou nie je možné identifikovať s motorovým vozidlom žalovanej (chýba tam predovšetkým EČV). Aj keby boli skutkové tvrdenia žalobcu, resp. skutkové zistenia súdu správne, hmotnoprávne podmienky vzniku žalobného nároku neboli splnené. Podľa § 15/d ods. 1 zákona č. 1 z roku 1988 o cestnej premávke vyplýva, že žalobca bol povinný v 60-dňovej prekluzívnej lehote odo dňa parkovania formou poštovej zásielky alebo iným preukázateľným spôsobom vyzvať prevádzkovateľa, teda žalovaného na zaplatenie poplatku a príplatku za státie. Až v prípade, že prevádzkovateľ poplatok a príplatok za státie na základe tejto výzvy nezaplatil, mohol žalobca uplatniť svoju pohľadávku súdnou cestou podľa § 15/d ods. 3 zákona č. 1. roku 1988 o cestnej premávke. Maďarský zákon o cestnej premávke teda nutnú podmienku podania žaloby vyžaduje predchádzajúcu výzvu prevádzkovateľa vozidla. Žalovaná nemôže súhlasiť s

konštatovaním súdu prvej inštancie o tom, že maďarský zákonodarca nemohol predpokladať hoci aj v roku 1988 cezhraničné spory takéhoto druhu a preto je to ťažko obhájiteľné, že bolo problematické doručovať predmetnú výzvu príslušníkovi iného štátu. Ak by tomu tak aj bolo, maďarský zákonodarca mal dostatočný časový priestor na to, aby túto nedokonalosť zákona odstránil a na strane druhej súd Slovenskej republiky nemôže suplovať právomoci zákonodarného orgánu Maďarska. Žalovaná má za to, že ustanovenie § 15/d ods. 1 maďarského zákona č. I. z roku 1988 o cestnej premávke uvádza prekluzívnu lehotu a táto má hmotno-právny charakter a teda prejav vôle, v tomto prípade výzva na zaplatenie mala byť adresátovi doručená. S touto skutočnosťou sa súd prvej inštancie nijako nevysporiadal, hoci na preklúziu nároku súd prihliada z úradnej povinnosti. Z uvedených dôvodov, keďže žalobca žalovanej v 60-dňovej lehote odo dňa parkovania ani výzvu, ani návrh na začatie konania v tejto veci nedoručil, má za to, že hocijaký nárok žalobcu z titulu neuhradenia poplatku žalovanej zanikol v dôsledku preklúzie. Taktiež žalovaná namietala skutočnosť, že súd prvej inštancie napadnutý rozsudok vydal bez nariadenia pojednávania a to bez toho, aby boli splnené podmienky uvedené v § 177 ods. 2 CSP, keď má za to, že skutkové tvrdenia strán sú jednoznačne sporné a nejde iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia, v neposlednom rade preto, lebo v predmetnom prípade je potrebné aplikovať cudzie právo.

5. Podaním doručeným odvolaciemu súdu dňa 23.04.2020 žalovaný zaslal fotokópiu úradného prekladu článku 15/d, § 1 ods. 1 zákona č. I. z roku 1988 o cestnej premávke, strana 16, vyhotoveného prekladateľom - H. V., spolu s vyjadrením, že z uvedeného prekladu vyplýva, že sporná 60-dňová lehota má prekluzívny charakter, v ktorej výzva na zaplatenie poplatku a príplatku formou poštovej zásielky alebo iným preukázateľným spôsobom musí byť prevádzkovateľovi vozidla doručená, čo sa v danej prejednávanej veci nestalo a v prílohe zaslal aj rozsudok Okresného súdu Dunajská Streda sp. zn. 5C/32/2018 zo dňa 27.02.2020 ohľadne obdobnej veci, kde súd sa oprel o vyššie uvedený preklad textu spomínaného maďarského zákona.

6. Žalobca odvolací návrh nepodal, k odvolaniu žalovanej písomné vyjadrenie nezaslal.

7. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (aktuálne § 363 CSP) a že odvolateľ v odvolaní použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. b), d), f), h) CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné, v dôsledku čoho je nevyhnutné napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť (§ 389 ods. 1 písm. b) CSP) a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

8. Podanou žalobou sa žalobca domáhal uloženia povinnosti žalovanej zaplatiť mu sumu 86,86 eur a trovy konania. Žalobu odôvodnil tým, že žalovaná bola k 13.6.2018 prevádzkovateľom motorového vozidla s EČV DS481AH, ktoré toho dňa (najmä v čase 16:21 hod.) parkovalo na žalobcom prevádzkovanom parkovisku v meste Győr, Árpád u. v Maďarsku bez zaplateného poplatku za parkovanie, resp. bez toho, aby bolo na vozidle riadne umiestnené potvrdenie o jeho zaplatení.

9. Súd prvej inštancie žalobe vyhovel dôvodiac, že mal za preukázané, že motorové vozidlo žalovanej parkovalo na žalobcom prevádzkovanom parkovisku tak, ako je uvedené v žalobe, čím došlo k uzatvoreniu občianskoprávnej zmluvy medzi užívateľom parkovacieho miesta a miestnou samosprávou. Z tejto zmluvy užívateľovi parkovacieho miesta vyplývala povinnosť zaplatiť parkovné v zmysle ustanovení citovaných právnych predpisov, ktorá napriek výzve žalobcu splnená nebola. Keďže žalobca v rámci svojich možností objektívne nemohol postupovať tak, ako predpokladá maďarský cestný zákon (zaslanie výzvy poštou alebo iným preukázateľným spôsobom žalovanému) z dôvodu, ktorý sám nemohol ovplyvniť (žalovaný je štátnym príslušníkom iného štátu (SR), ktorého právna úprava neumožňuje poskytovať súkromným subjektom údaje z evidencie motorových vozidiel), jeho jedinou možnosťou bolo podanie žaloby na miestne príslušný súd v mieste bydliska/sídla žalovaného, čím bolo podľa názoru súdu zaslanie oznámenia kvalifikovane nahradené. Súd ďalej v rozhodnutí konštatoval,

že v žalobe uvedené tvrdenia žalovaná výslovne nepoprela, niektoré z nich len spochybnila, preto ich súd nepovažoval za sporné.

10. Žalovaná nesúhlasila s rozsudkom súdu prvej inštancie, tvrdila, že osoba, ktorá dňa 13.06.2018 predmetné vozidlo žalovanej užívala, odstavenie vozidla na žalobcom označenom mieste a čase popiera a taktiež konštatovanie súdu o tom, že výzva na zaplatenie parkovného bola umiestnená na vozidlo žalovanej tiež neobstojí, nakoľko táto skutočnosť nevyplýva ani zo žalobcom predloženej fotodokumentácie. Žalovaná má za to, že ustanovenie § 15/d ods. 1 maďarského zákona č. I. z roku 1988 o cestnej premávke uvádza prekluzívnu lehotu a táto má hmotno-právny charakter a teda prejav vôle, v tomto prípade výzva na zaplatenie mala byť adresátovi doručená a s touto skutočnosťou sa súd prvej inštancie nijako nevysporiadal. Taktiež žalovaná namieta skutočnosť, že súd prvej inštancie napadnutý rozsudok vydal bez nariadenia pojednávania a to bez toho, aby boli splnené podmienky uvedené v § 177 ods. 2 CSP, keď má za to, že skutkové tvrdenia strán sú jednoznačne sporné.

11. Vzhľadom na rozsah a dôvody odvolania žalovanej je predmetom odvolacieho konania posúdiť, či v konaní pred súdom prvej inštancie bol dodržaný správny procesný postup, či konanie má inú vadu, ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, či súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k správnym skutkovým zisteniam a či správne právne posúdil žalobcov nárok.

12. V prejednávanej veci súd prvej inštancie s odkazom na ustanovenie § 297 písm. b) Civilného sporového poriadku, že ide o otázku jednoduchého právneho posúdenia, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 2.000 eur, mimo pojednávania vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi, a to oboznámením sa so žalobou, výpisom z obchodného registra Ministerstva spravodlivosti Maďarskej republiky k osobe žalobcu, Všeobecne záväzným nariadením Mesta Győr č. 17/2013 (IV. 18.) o pravidlách prevádzkovania a užívania platených parkovacích miest, fotodokumentáciou žalobcu, satelitnou snímku miesta Árpád útca 34, Győr, Maďarsko, s prekladom s vecou súvisiacich ustanovení zákona č. I z r. 1988 o cestnej premávke (maďarský Cestný zákon) a bez nariadenia pojednávania dňa 27.9.2017 rozhodol rozsudkom.

13. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu je v prvom rade posúdenie otázky, či súd prvej inštancie postupoval správne, keď žalobe v celom rozsahu vyhovel, pričom rozhodol vo veci bez nariadenia pojednávania.

14. V prejednávanej veci súd prvej inštancie s odkazom na ustanovenie § 297 písm. b) Civilného sporového poriadku rozhodol bez nariadenia pojednávania. Predtým súd prvej inštancie rozhodol vo veci platobným rozkazom, ktorý bol zrušený z dôvodu odporu podaného žalovanou. Žalovaná v odpore poukázala na to, že žalobca jej v rozpore s ustanovením § 15/D maďarského Cestného zákona (zákon č. I z r. 1988) v 60-dňovej prekluzívnej lehote odo dňa parkovania bez zaplatenia poplatku nezaslal vo forme poštovej zásielky, resp. iným preukázateľným spôsobom výzvu na zaplatenie poplatku, čím jej objektívne neumožnil dozvedieť sa, že sa voči nej uplatňuje takýto nárok a motorové vozidlo v danom čase užívala iná osoba. Na základe fotodokumentácie založenej v spise tiež nie je možné jednoznačne ustáliť, že výzva v obálke bola umiestnená na motorovom vozidle, ktorého držiteľom je žalovaná a že motorové vozidlo žalovanej sa v danom čase nachádzalo na žalobcom prevádzkovanom parkovisku. Žalobca tiež nepreukázal výšku poplatkov uvedených v žalobe. Vzhľadom na podanie tohto odporu, súd prvej inštancie uznesením z 3.12.2018 platobný rozkaz zrušil.

15. Podľa § 149 Civilného <V.> sporového poriadku prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky.

16. Podľa § 150 Civilného sporového poriadku <V.> strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu (odsek 1). Na zistenie podstatných a rozhodujúcich skutočností môže súd strany požiadať o ďalšie skutkové tvrdenia (odsek 2).

17. Podľa § 151 ods. 1 Civilného sporového poriadku <V.> skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela sa považujú za nesporné.

18. Už samotnými pojmami procesný útok a procesná obrana zákonodarca zdôrazňuje kontradiktórnosť procesného postavenia protistrán v sporovom konaní. Ustanovenia § 149 až 154 Civilného sporového poriadku predstavujú inštitucionálne prehĺbenie sporovosti konania upraveného v Civilnom sporovom poriadku, pričom ich cieľom je prispieť k zefektívneniu, zrýchleniu a zhospodárneniu sporového konania. Nová právna úprava v ustanovení § 150 Civilného sporového poriadku zakotvuje tzv. povinnosť tvrdenia, teda procesnú povinnosť, ktorej nesplnenie je sankcionované procesnými prostriedkami, predovšetkým vo forme rýchlej straty sporu. Strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu. Porušenie povinnosti tvrdenia sa považuje za procesnú pasivitu strany sporu, ktorá má za následok procesnú sankciu vo forme buď nespornosti nepopretých skutkových tvrdení protistrany (§ 151 ods. 1 Civilného sporového poriadku <V.>) alebo neúčinnosti nekvalifikovaného popretia skutkového tvrdenia protistrany (§ 151 ods. 2 Civilného sporového poriadku <V.>). Koncentrácia konania predstavuje efektívny nástroj racionálneho a odôvodneného zrýchlenia sporového konania a tvorí jednotu s jedným z nosných princípov novej právnej úpravy sporového konania, a to s princípom arbitrárneho poriadku.

19. Podľa § 295 CSP súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí taký dôkaz.

20. Podľa § 296 CSP spotrebiteľ môže predložiť alebo označiť všetky skutočnosti a dôkazy na preukázanie svojich tvrdení najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej. Ustanovenia o sudcovskej koncentrácii konania a zákonnej koncentrácii konania sa nepoužívajú.

21. Nová právna úprava postupu súdu v procese dokazovania sa výrazne odlišuje od právnej úpravy v Občianskom súdnom poriadku. Podľa novej právnej úpravy súd môže zásadne vykonať iba tie dôkazy, ktoré navrhli strany sporu. Proces dokazovania je teda v novej právnej úprave vybudovaný výlučne na princípe prejednávacom, princípe kontradiktórnosti konania, ako aj koncentračnej zásade. Súd má obmedzenú dôkaznú iniciatívu a táto sa v novej právnej úprave presúva na procesné strany.

22. Výnimočne však súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré strany nenavrhli (tzv. príklon k vyšetrovaciemu princípu), ak je to potrebné pre rozhodnutie vo veci, ale iba v tých sporových konaniach, v ktorých to zákon explicitne umožňuje. Ide, okrem iného, aj o spotrebiteľské spory, v ktorých súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí taký dôkaz. Takýto postup je odôvodnený zvýšenou mierou ingerencie súdu ako orgánu ochrany práva do spotrebiteľských právnych vzťahov. Zákonodarca to zhrnul tak, že súd sa nebude spoliehať v plnej miere na splnenie si dôkaznej povinnosti spotrebiteľa, ale môže prevziať dôkaznú iniciatívu sám.

23. Ako konštatoval predkladateľ novej právnej úpravy, koncentrácia konania predstavuje efektívny nástroj racionálneho a odôvodneného zrýchlenia sporového konania a je plne v súlade s koncepčným zameraním Civilného sporového poriadku. Rovnako tvorí funkčnú a teleologickú jednotu s jedným z nosných princípov novej právnej úpravy sporového konania, a to s princípom arbitrárneho poriadku (čl. 10 CSP). Sudca so znalosťou konkrétnej veci vie najlepšie posúdiť adekvátnosť a včasnosť uplatnenia prostriedkov procesného útoku a prostriedkov procesnej obrany, preto je nóvum, spočívajúce v zavedení inštitútu sudcovskej koncentrácie (pozri § 153 CSP), plne odôvodnené a žiaduce. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany sú uplatnené včas aj vtedy, ak ich strana predložila ako reakciu na skutočnosti, o ktorých nevedela, ani ich nemohla predvídať, a ktoré vyšli najavo až po tom, ako mala strana povinnosť označiť a predložiť skutočnosti a dôkazy. Zákonná koncentrácia konania (pozri § 154 CSP) predstavuje objektívnu časovú hranicu pre uplatnenie prostriedkov procesného útoku a prostriedkov procesnej obrany, ktorá môže byť ešte sprísnená uplatnením sudcovskej koncentrácie. Povaha spotrebiteľského sporu a postavenie spotrebiteľa ako objektívne a prirodzene slabšej strany právneho aj procesnoprávneho vzťahu však podľa predkladateľa vylučujú uplatnenie prísnej koncentrácie konania typickej pre všeobecné sporové konania. Z tohto dôvodu spotrebiteľ môže predložiť alebo označiť všetky skutočnosti a dôkazy na preukázanie svojich tvrdení najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej. Aj v spotrebiteľských sporoch vyhlási súd uznesenie, ktorým sa dokazovanie končí. Toto uznesenie však bude zaväzovať len dodávateľa. Spotrebiteľ môže predložiť alebo označiť všetky skutočnosti a dôkazy na preukázanie svojich tvrdení najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia súdu prvej inštancie vo veci samej. Ak je spotrebiteľ zastúpený advokátom, ustanovenie § 296 CSP sa nepoužije.

24. V zásade teda platí, že dokazovanie v sporovom konaní slúži na zistenie toho, čo strany tvrdili, pričom súd má možnosť materiálnej korekcie, a teda môže strany vyzvať na doplnenie skutkových tvrdení (§ 150 ods. 2 CSP). Tento materiálny korektív však nemôže nahrádzať procesnú aktivitu strán a ich povinnosť tvrdiť. Jeho účelom je len v rozumnej miere zmierniť prísne formálne dôsledky nesplnenia povinnosti tvrdiť (porov. Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H.Beck, 2016).

25. Postup súdu prvej inštancie sa odvolaciu súdu javí rozporný s ustanovením § 215 Civilného sporového poriadku <V.>, v zmysle ktorého súd rozhodne na základe zisteného skutkového stavu procesným postupom podľa Civilného sporového poriadku. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na ustanovenie § 151 ods. 1 Civilného sporového poriadku <V.>, podľa ktorého je potrebné postupovať aj v spotrebiteľských sporoch (pri ktorých sa nepoužijú ustanovenia o sudcovskej a zákonnej koncentrácii v zmysle ustanovenia § 296 Civilného sporového poriadku <V.>)

26. Dôvodom pre vyhovie žalobe súdom prvej inštancie bolo preukázanie zo strany žalobcu jeho tvrdení, že motorové vozidlo žalovanej parkovalo na žalobcom prevádzkovanom parkovisku tak, ako je uvedené v žalobe, čím došlo k uzatvoreniu občianskoprávnej zmluvy medzi užívateľom parkovacieho miesta a miestnou samosprávou. Z tejto zmluvy užívateľovi parkovacieho miesta vyplývala povinnosť zaplatiť parkovné, ktorá napriek výzve žalobcu splnená nebola. Z obsahu spisu jednoznačne vyplýva, že žalovaná v odpore v celom rozsahu spochybňovala dôvodnosť podanej žaloby voči nej z dôvodu, že žalobca jej v rozpore s ustanovením § 15/D maďarského Cestného zákona (zákon č. I z r. 1988) v 60-dňovej prekluzívnej lehote odo dňa parkovania bez zaplatenia poplatku nezaslal vo forme poštovej zásielky, resp. iným preukázateľným spôsobom výzvu na zaplatenie poplatku, čím jej objektívne neumožnil dozvedieť sa, že sa voči nej uplatňuje takýto nárok a motorové vozidlo v danom čase užívala iná osoba. Skutočnosti uvádzané v žalobe ohľadne uzavretia občianskoprávnej zmluvy medzi užívateľom parkovacieho miesta a miestnou samosprávou sú otázkami skutkovými a odvolací súd zdôrazňuje, že súd prvej inštancie v konaní bol povinný v zmysle ustanovenia § 151 ods. 1 Civilného sporového poriadku považovať skutkové tvrdenia žalobcu za popreté a teda za sporné.

27. Rovnako bolo pre rozhodnutie odvolacieho súdu významné vyriešiť tiež tú procesnoprávnu otázku, či súd prvej inštancie mohol podľa ustanovenia § 297 písm. b) Civilného sporového poriadku vo veci samej rozhodnúť bez nariadenia pojednávania za situácie, keď skutkové tvrdenia strán sa stali spornými a zároveň nešlo ani o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, keď žalovaná v odpore rozsiahlou argumentáciou namietala dôvodnosť podanej žaloby.

28. Podľa § 297 písm. b) Civilného sporového poriadku súd na prejednanie sporu nariadi pojednanie. Pojednanie nie je potrebné nariadiť, ak ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1.000 eur.

29. Z ustanovenia § 297 písm. b) Civilného sporového poriadku teda vyplýva, že súd prvej inštancie môže vec samú prejednať a rozhodnúť o nej bez nariadenia pojednávania okrem toho, že ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci i v prípade, že hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1.000 eur (daný prípad) a ak skutkové tvrdenia strán nie sú sporné.

30. Podľa § 181 ods. 2 Civilného sporového poriadku po úkonoch podľa odseku 1 súd určí, ktoré skutkové tvrdenia sú medzi stranami sporné, ktoré skutkové tvrdenia považuje za nesporné, ktoré dôkazy vykoná a ktoré dôkazy nevykoná. Súd tiež uvedie svoje predbežné právne posúdenie veci. To neplatí, ak tak už postupoval pri predbežnom prejednaní sporu.

31. Vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení súd prvej inštancie bez nariadenia pojednávania môže vec prejednať a rozhodnúť súčasne len za podmienky, že bol náležite zistený skutkový stav veci na základe stranami predložených listín, lebo nimi boli preukázané všetky medzi stranami sporné skutkové okolnosti, významné pre právne posúdenie veci. Ak totiž ustanovenie § 297 písm. b) Civilného sporového poriadku upravuje podmienku, že skutkové tvrdenia strán nie sú sporné, vyjadruje tým nielen požiadavku, aby súd prvej inštancie pri zisťovaní skutkového stavu veci nevychádzal, samozrejme okrem zhodných tvrdení strán, resp. zo skutkových tvrdení strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela (§ 151 ods. 1 Civilného sporového poriadku), z iného dôkazu ako z listín predložených stranami

(ich zástupcami alebo splnomocnencami), ale aj podmienku, že všetky rozhodujúce skutočnosti budú zhodnými, resp. nespornými tvrdeniami strán, a nimi predloženými listinami náležite preukázané a že teda podkladom pre rozhodnutie súdu prvej inštancie nebude (aj) nesplnená povinnosť tvrdenia alebo neunesenie dôkazného bremena. Ak sa ukáže, že strana doteraz nesplnila svoju povinnosť tvrdenia (neuviedla všetky rozhodujúce skutočnosti alebo ich uviedla neúplne) alebo povinnosť dôkaznú (nenavrhol dôkazy potrebné na preukázanie všetkých svojich sporných tvrdení, ktoré sú pre právne posúdenie veci významné), musí súd prvej inštancie, aj keby išlo o spor podľa ustanovenia § 297 písm. b) Civilného sporového poriadku, ako to bolo v danom prípade, vždy nariadiť pojednávanie (§ 297 veta prvá Civilného sporového poriadku), pretože si musí splniť obligatórnu povinnosť v zmysle ustanovenia § 181 ods. 2 Civilného sporového poriadku a informovať o rozsahu sporných a nesporných skutočností a dokazovania, čo bez nariadenia pojednávania nie je možné.

32. Z uvedených dôvodov je potom možné tiež uzavrieť, že na prejednanie veci samej nie je potrebné v zmysle ustanovenia § 297 písm. b) Civilného sporového poriadku nariadiť na súde prvej inštancie pojednávanie, i keď ide o spor do 1.000 eur, len vtedy, ak strany sporu prostredníctvom nimi predložených listinných dôkazov a svojich nesporných tvrdení uniesli bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno a ak podkladom pre rozhodnutie súdu prvej inštancie vo veci samej bol týmito dôkazmi (prípadne aj pomocou zhodných, resp. nesporných tvrdení strán) zistený skutkový stav veci, čo však daný prípad nie je.

33. S poukazom na vyššie uvedené je potom nesporné, že súd prvej inštancie tiež pochybil, ak vo veci vyhlásil rozsudok dňa 18. septembra 2019 (ktorým žalobe vyhovel aj napriek námietkam žalovanej v odpore) bez nariadenia pojednávania v zmysle ustanovenia § 297 písm. b) Civilného sporového poriadku, nakoľko porušil svoju obligatórnu povinnosť v zmysle ustanovenia § 181 ods. 2 Civilného sporového poriadku tým, že neurčil (najmä žalovanej neoznámil), ktoré skutkové tvrdenia považuje za sporné, čím porušil zákonom dané procesné práva žalovaných pre ďalší jej procesný postup v kontradiktórnom sporovom konaní, najmä vytvorenie jej priestoru na uplatnenie primeraných prostriedkov procesnej obrany vo vzťahu k ochrane subjektívnych práv a oprávnených záujmov, keď žalobe vyhovel aj napriek námietkam odporcu v podanom odpore proti platobnému rozkazu.

34. Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

35. Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

36. Podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky, ak súd koná vo veci uplatnenia práva osoby určenej v čl. 46 ods. 1 ústavy inak, ako v rozsahu a spôsobom predpísaným zákonom, porušuje ústavou zaručené právo na súdnu ochranu (I. ÚS 4/94).

37. Odvolací súd poukazuje i na to, že obsah práva na súdnu ochranu v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Jeho obsahom je i zákonom upravené relevantné konanie súdov. Každé konanie súdu, ktoré je v rozpore so zákonom, je porušením ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu (I. ÚS 26/94).

38. Porušením práva na spravodlivý súdny proces je možné podľa odvolacieho súdu chápať i taký nežiaduci postup súdu v prejednávanej veci, ktorým súd strane znemožní realizáciu tých práv, ktoré jej priznáva Civilný procesný poriadok za účelom ochrany jej práv a právom chránených záujmov. Táto vada je významná najmä vtedy, ak súd postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s inými všeobecne záväznými predpismi.

39. Vady konania vymedzené v ustanovení § 389 ods. 1 písm. a) až c) Civilného sporového poriadku sú porušením základného práva strany sporu na spravodlivý proces, toto právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj citovaný čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a článok 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

40. Odvolací súd sa stotožnil s odvolacou argumentáciou žalovaného o porušení jeho práva na spravodlivý súdny proces a v dôsledku porušenia uvedených zákonných ustanovení súdom prvej inštancie mu neostávalo nič iné, než tento napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku zrušiť a podľa ustanovenia § 391 ods. 1 Civilného sporového poriadku vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

41. I podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania (akt. stranami), ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania (akt. strany), ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (akt. strán) (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/04, II.ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu argumentáciu odvolateľa, už nespôsobilú ovplyvniť posúdenie rozsudku súdu prvej inštancie, odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

42. Povinnosťou súdu prvej inštancie, súc pritom viazaný právnym názorom odvolacieho súdu podľa § 391 ods. 2 Civilného sporového poriadku, bude opätovne posúdiť žalobou uplatnený nárok, nariadiť vo veci pojednávanie, splniť si procesnú povinnosť v zmysle § 181 ods. 2 CSP, na základe iniciatívy procesných strán prípadne doplniť dokazovanie a následne výsledky vykonaného dokazovania potom vyhodnotiť vychádzajúc zo základného princípu voľného hodnotenia dôkazov zakotveného v čl. 15 Základných princípov Civilného sporového poriadku a v ustanovení § 191 ods. 1 Civilného sporového poriadku, a to najmä so sústredením sa na sporné otázky, ako aj odvolacie argumenty odvolateľa, tieto posúdiť z hľadiska všetkých na vec vzťahujúcich sa zákonných ustanovení a potom vo veci znova rozhodnúť, pričom rozhodnutie je potrebné náležite v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku odôvodniť. Povinnosťou súdu prvej inštancie bude v prvom rade posúdiť, či došlo k uzatvoreniu občianskoprávnej zmluvy medzi užívateľom parkovacieho miesta a miestnou samosprávou a rovnako, či žalobca v zmysle ust. § 15/D maďarského Cestného zákona (zákon č. I z r. 1988) v 60-dňovej prekluzívnej lehote odo dňa parkovania bez zaplatenia poplatku zaslal vo forme poštovej zásielky, resp. iným preukázateľným spôsobom výzvu na zaplatenie poplatku, ako aj všetky ďalšie rozhodujúce otázky.

43. V odôvodnení rozhodnutia je rozhodne nevyhnutné uviesť aj citáciu aplikovaných právnych noriem, vysvetlenie, ktoré zo skutkových zistení odôvodňujú aplikáciu práve týchto právnych noriem a dostatočnú argumentáciu pri ich výklade. Rozhodnutie je potrebné náležite v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku odôvodniť. Súd prvej inštancie bude dbať tiež na to, aby odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku bolo presvedčivé s uvedením skutočností, ktoré považoval za preukázané a ktoré nie, z akých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, príp. prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva sporovej strany na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada aj so špecifickými námietkami strán sporu.

44. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie znova o náhrade trov konania pred súdom prvej inštancie aj odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 Civilného sporového poriadku).

45. Toto uznesenie bolo prijaté v odvolacom senáte pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri, ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo, ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).